

Zawody w Polsce – nowe dane, nowe możliwości analizy

Emilia Murawska
Wydział Analiz i Badań Eksperymentalnych
Departament Innowacji

Cel i znaczenie badania zawodów

Cel badania:

Identyfikacja zawodów osób wykonujących pracę, z uwzględnieniem:

- **wszystkich miejsc pracy,**
- **wszystkich form zatrudnienia objętych składkami na ubezpieczenie społeczne.**

Zawód określony jest na **czterocyfrowym poziomie Klasyfikacji Zawodów i Specjalności (KZiS)**, z możliwością mapowania na ISCO-08.

Dlaczego to ważne?

Informacje o zawodach:

- **pokazują strukturę rynku pracy,**
- **wspierają planowanie edukacji i szkoleń,**
- **są podstawą do analiz migracji, nierówności społecznych,**
- **pomagają zrozumieć, kim jesteśmy jako pracownicy i jaką rolę pełniemy w gospodarce.**

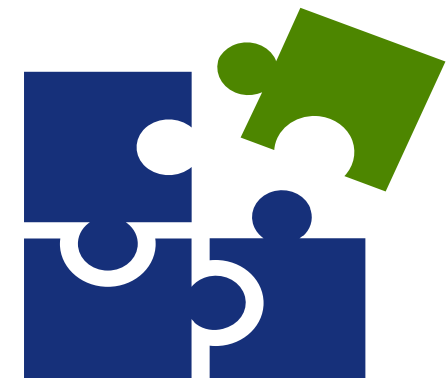
Źródła danych i założenia metodologiczne

Źródła informacji o zawodach:

- **Dane z ZUS:** zawody przekazywane przez pracodawców przy zgłoszeniach do ubezpieczenia społecznego
- **Rejestry administracyjne:** m.in. dane o lekarzach, pielęgniarkach i położnych, farmaceutach, nauczycielach, pracownikach naukowych, nauczycielach akademickich i in.
- **Badania statystyki publicznej:** wyniki Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2021

Założenia metodologiczne:

- Zawód określany dla wszystkich miejsc pracy, a nie tylko głównego
- Weryfikacja i uzupełnianie danych na podstawie wielu źródeł
- Poziom szczegółowości: **4-cyfrowy kod KZiS** oraz **kod ISCO-08**

Wyzwania w badaniu zawodów

- **Stosowanie KZiS w praktyce**
 - Trudności w dopasowaniu realnych stanowisk do definicji klasyfikacyjnych
 - Brak precyzyjnych opisów dla nowych zawodów
 - Problem w **dopasowaniu klasyfikacji zawodów do specyfiki nowoczesnego rynku pracy**
- **Jakość danych**
 - Błędy w zapisie kodów zawodów
 - Konieczność podniesienia jakości i standaryzacja
- **Integracja wielu źródeł**
 - Dane o różnych strukturach, poziomach szczegółowości i kompletności

Najpopularniejsze zawody w Polsce

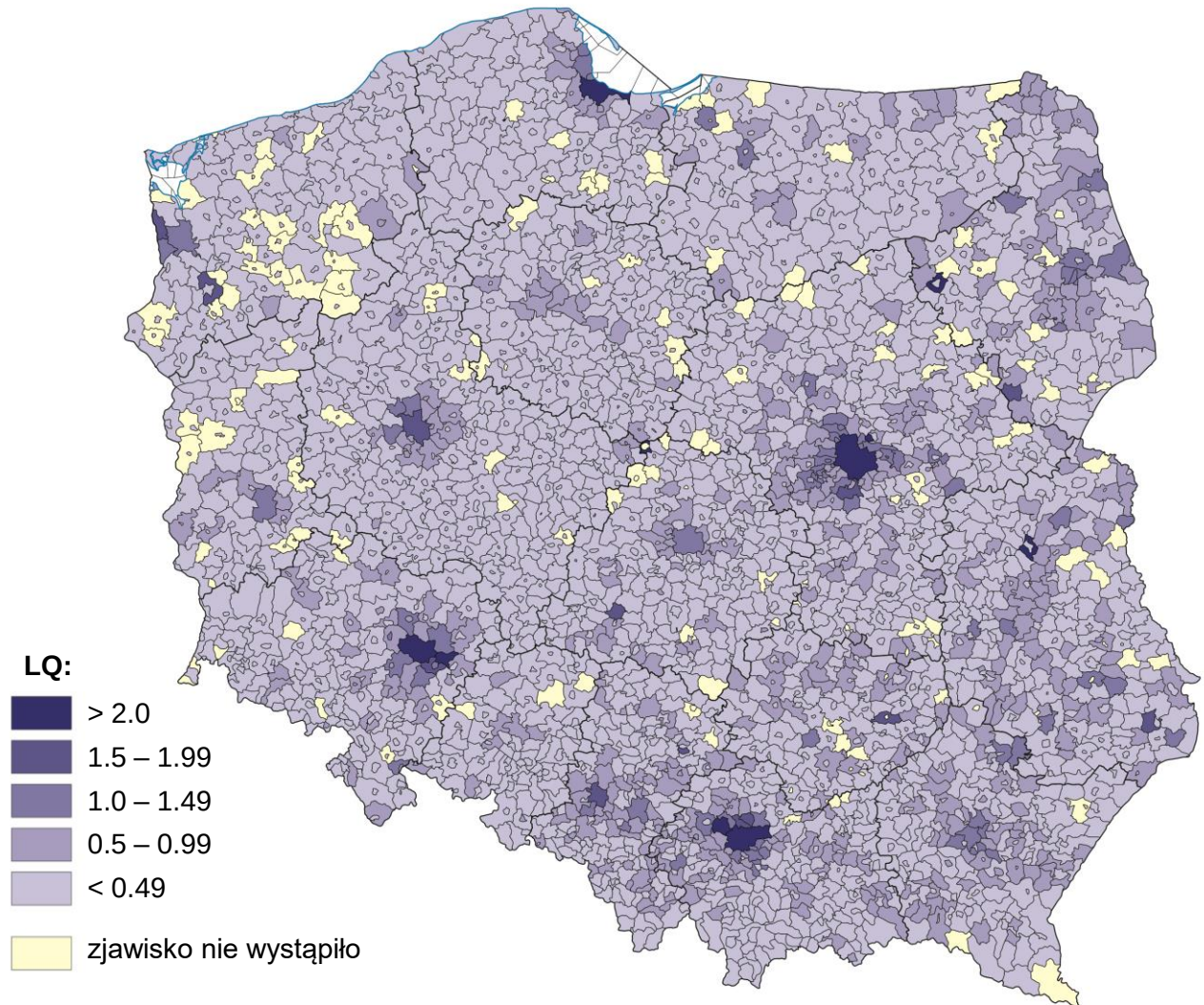
Stan na 31 grudnia 2024 r.

Kod KZiS	Nazwa zawodu	Udział (%)
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	3,7%
8332	Kierowcy samochodów ciężarowych	2,7%
2341	Nauczyciele szkół podstawowych	2,5%
4321	Magazynierzy i pokrewni	2,4%
9112	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	2,1%
4110	Pracownicy obsługi biurowej	1,7%
5413	Pracownicy ochrony osób i mienia	1,6%
3343	Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	1,5%
3313	Księgowi	1,5%
8322	Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych	1,4%

Współczynnik lokalizacji zawodów IT w Polsce

Zawody IT:

- Analitycy systemów komputerowych (kod 2511)
- Specjaliści ds. rozwoju systemów informatycznych (kod 2512)
- Projektanci aplikacji sieciowych i multimediiów (kod 2513)
- Programiści aplikacji (kod 2514)
- Analitycy systemów komputerowych i programiści gdzie indziej niesklasyfikowani (kod 2519)

Rozkład wieku w wybranych zawodach

Zawody 'starzejące się'

55 lat	Lekarze specjaliści
	Pracownicy domowej opieki osobistej
54 lata	Lekarze dentyści specjaliści
53 lata	Zawodowi działacze organizacji członkowskich
	Kierownicy w instytucjach opieki zdrowotnej
52 lata	Pracownicy ochrony osób i mienia
	Technicy analityki medycznej
51 lat	Ekonomiści
	Sędziowie

Rozkład wieku w wybranych zawodach

Zawody 'najmłodsze'

28 lat	Sportowcy i dżokeje
29 lat	Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food
31 lat	Stewardzi
32 lata	Kelnerzy
33 lata	Kierowcy motocykli (m.in. kurier motocyklowy)
	Barmani
	Pracownicy call center
34 lata	Modelki i modele
35 lat	Programiści aplikacji

Zawody osób w wieku emerytalnym

Kobiety (powyżej 60 lat)

Mężczyźni (powyżej 65 lat)

Zróżnicowanie zawodów według płci

Zawody o silnej dominacji kobiet

- Położne – 99,7%
- Asystenci dentystyczni – 98,8%
- Sekretarki – 98,7%
- Audiofonolodzy i logopedzi – 98,4%
- Kosmetyczki i pokrewne – 98,3%

Zawody o silnej dominacji mężczyzn

- Górnicy – 99,7%
- Murarze i pokrewni – 99,4%
- Operatorzy maszyn rolniczych – 99,3%
- Dekarze – 99,2%
- Operatorzy sprzętu do robót ziemnych – 99,2%

Zawody, w których udział kobiet i mężczyzn jest zrównoważony

- Właściciele sklepów
- Fotografowie
- Nauczyciele akademicki
- Szefowie kuchni i organizatorzy usług gastronomicznych
- Doradcy finansowi i inwestyjni

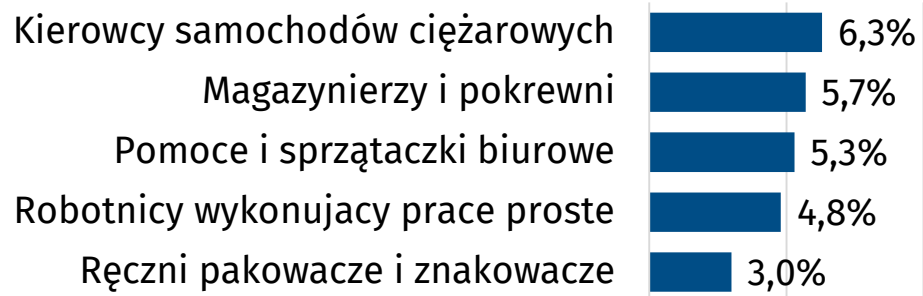

Zawody „na dwa etaty” – kto wykonuje pracę na kilka umów?

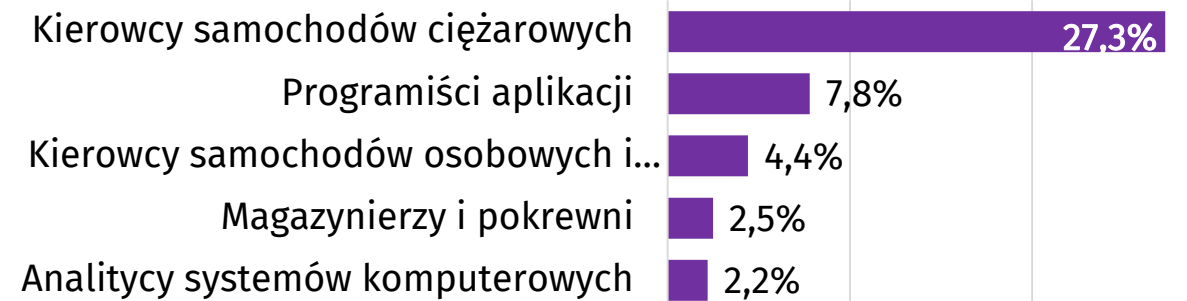
Kod KZiS	Nazwa zawodu
5413	Pracownicy ochrony osób i mienia
2341	Nauczyciele szkół podstawowych
3313	Księgowi
2212	Lekarze specjaliści
2330	Nauczyciele szkół ponadpodstawowych
9112	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne
2310	Nauczyciele akademicy

Zawody wykonywane przez cudzoziemców

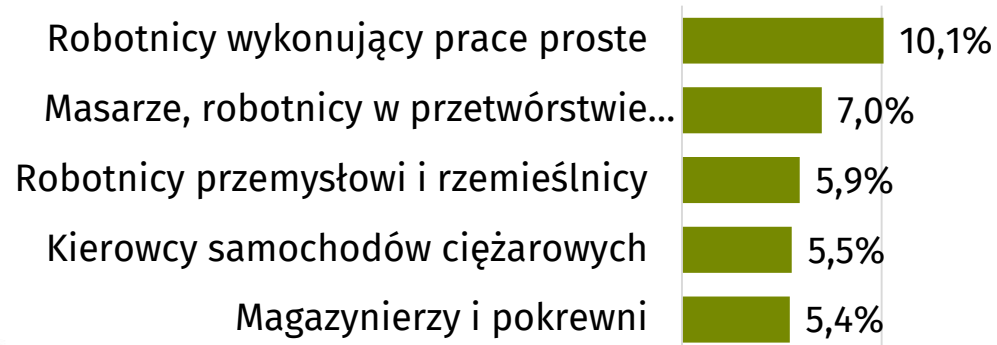
Ukraińcy

Białorusini

Gruzini

Wnioski i możliwe zastosowania

- Wyniki badania stanowią **podstawę do dalszych analiz**, m.in. w zakresie potrzeb rynku pracy, identyfikacji kompetencji i umiejętności wymaganych w poszczególnych zawodach
- Dalsze prace jednostki autorskiej nad możliwością **wdrożenia wyników w badaniach statystycznych**
- Potencjał wykorzystania wyników w **kształtowaniu polityk publicznych**:
 - edukacyjnej (planowanie kierunków kształcenia),
 - zdrowotnej (rozmieszczenie kadry medycznej),
 - migracyjnej (braki kadrowe),
 - rynek pracy (monitorowanie deficytów i nadwyżek zawodów)

Dziękuję za uwagę

Emilia Murawska
e.murawska@stat.gov.pl